

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-7S/215/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7020200966
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radovan Turčík
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:7020200966.3

Uznesenie

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Radovana Turčíka a členiek JUDr. Renáty Smajdovej a Mgr. Jany Fandákovej, LL.M v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov, zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom, Floriánska 16, Košice proti žalovanému: Ústav na výkon trestu odňatia slobody Košice – Šaca, Budovateľská 1, Košice - Šaca, v konaní o správnej žalobe na preskúmanie zákonnosti stanoviska žalovaného č. ÚVTOS-prem-286-1/23-2020 zo 04.11.2020, takto

rozhodol:

- I. Konanie z a s t a v u j e.
- II. Vec bude p o s t ú p e n á Krajskej prokuratúre v Košiciach po právoplatnosti tohto uznesenia.
- III. Žiadnemu z účastníkov n e p r i z n á v a právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Správnu žalobou zo dňa 29. 12. 2020 doručenu Krajskému súdu v Košiciach (pôvodný správny súd) dňa 30. 12. 2020 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti stanoviska žalovaného k žiadosti žalobcu o premiestnenie do iného ústavu na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „žiadosť o premiestnenie“) č. k. ÚVTOS-prem-286-1/23-2020 zo 04.11.2020 (ďalej len „napadnuté stanovisko“). Žalobca zároveň žiadal napadnuté stanovisko zrušiť a vrátiť predmetnú vec žalovanému na opätovné posúdenie a „vyhovenie“. V správnej žalobe tiež prejavil vôľu o nariadenie pojednávania vo veci.

2.Žalobca v správnej žalobe objasňuje, že ako osoba vykonávajúca uložený trest odňatia slobody dňa 22.10.2020 požiadal o premiestnenie z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom (ďalej len „UVTOS Dubnica nad Váhom“) do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca (ďalej len „UVTOS Košice – Šaca“). Svoju žiadosť o premiestnenie odôvodnil potrebou intenzívnejšieho kontaktu s rodinou a tiež vytvorením vhodných podmienok pre uplatňovanie svojho práva na obhajobu. V tejto súvislosti žalobca v žiadosti o premiestnenie konkretizoval, že je jeho kontakt s blízkymi rodinnými príslušníkmi žijúcimi v košickom kraji (v meste Veľké Kapušany) sťažovaný značnou vzdialenosťou ich bydliska od UVTOS Dubnica nad Váhom, v ktorom aktuálne vykonáva uložený trest a ktorá vzdialenosť predstavuje takmer 400 kilometrov. Uvedená vzdialenosť podľa vyjadrenia žalobcu spôsobila minimalizovanie jeho kontaktov s rodinou, pričom navrhované premiestnenie žalobcu by umožnilo tento kontakt zintenzívniť a prispieť k žiadúcemu posilneniu rodinných väzieb žalobcu. V žiadosti o premiestnenie v kontexte potreby realizácie práva na obhajobu žalobca dôvodil, že sídlo jeho právnych zástupcov, ktorí ho zastupujú v jeho trestných veciach vedených tak pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESL“P“), ako aj pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sa nachádza v Košiciach a celková vzdialenosť, ktorú tak musia prekonávať z miesta sídla svojich advokátskych kancelárií do miesta aktuálneho výkonu trestu žalobcu a späť predstavuje takmer 600 kilometrov.

3. Žalobca v správnej žalobe ďalej uvádza, že po podaní žiadosti o premiestnenie tzv. preventívno bezpečnostná služba, ktorá s nim vykonala pohovor, deklarovala svoje kladné stanovisko k premiestneniu žalobcu a kladné stanovisko zaujal aj riaditeľ UVTOS Dubnica nad Váhom. Napriek tomu bola jeho žiadosť o premiestnenie zamietnutá riaditeľom UVTOS Košice – Šaca, ktorý ako dôvody zamietnutia prezentoval kapacitnú prekážku a tiež preventívno bezpečnostné dôvody. Žalobca odkazujúc aj na listinné podklady, ktoré sa mu podarilo zabezpečiť a ktoré pripojil k podanej správnej žalobe argumentuje, že takto prezentované dôvody obsiahnuté v napadnutom stanovisku, o ktoré sa zamietajúce stanovisko opiera, majú iba charakter tvrdenia a nezhodujú sa s realitou. Podľa žalobcu tak postup riaditeľa UVTOS Košice – Šaca vykazuje znaky svojvôle a napadnuté stanovisko je arbitrárne, nezákonné a nepreskúmateľné.

4. Žalobca citujúc relevantné články Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ustanovenia zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu odňatia slobody“), judikatúru EŠLP, ako aj konkrétne rozhodnutie ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 225/09 z 2. júna 2009) prezentuje názor, že rozhodovanie o umiestnení odsúdeného v tom ktorom ústave na výkon trestu odňatia slobody predstavuje rozhodnutie orgánu verejnej správy týkajúce sa základných práv a slobôd a ako také je preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

5. Na základe výzvy Krajského súdu v Košiciach žalovaný 5.3.2021 predložil svoje vyjadrenie z 2.3.2021. V úvode vyjadrenia citoval relevantné ustanovenia zákona o výkone trestu odňatia slobody, vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „vykonávacia vyhláška“) a tiež Rozkazu generálneho riaditeľa č. 31/2014 o umiestňovaní a premiestňovaní obvinených a odsúdených v znení neskorších predpisov. Vychádzajúc z nich dôvodil, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody je povinný strpieť obmedzenia tých základných práv a slobôd, ktorých výkon by bol v rozpore s účelom tohto trestu alebo ktoré sa nemôžu vzhľadom na jeho výkon uplatniť. V nadväznosti na to argumentoval, že v čase výkonu trestu odňatia slobody je oprávnenie odsúdeného slobodne si zvoliť miesto pobytu obmedzené výkonom uvedeného trestu uloženého ako právny následok protiprávneho konania. Žalovaný ďalej interpretoval, že právna úprava regulujúca premiestňovanie odsúdených obsiahnutá v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vykonávacej vyhláške patrí do kategórie normatívnej úpravy pokrývajúcej oblasť trestného práva, nie oblasť verejnej správy. Rozhodovací proces o premiestnení odsúdeného v príslušnom ústave podľa žalovaného spadá do oblasti verejného práva, konkrétne do odvetvia trestného práva a preto toto rozhodovanie nemožno považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy. Žalovaný má za to, že je napadnuté stanovisko súčasťou vykonávacieho konania ako posledného štádia trestného konania, rámcovo upraveného v štvrtej časti Trestného poriadku, kde zákon o výkone trestu odňatia slobody predstavuje osobitný vykonávací predpis k Trestnému poriadku. Žalovaný v nadväznosti na to poukázal na ustanovenie § 96 zákona o výkone trestu odňatia slobody, podľa ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Žalovaný odkazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžo/140/2015 z 25. mája 2016 argumentoval, že nesúhlas riaditeľa UVTOS Košice – Šaca nemá povahu individuálneho správneho aktu a preto nepodlieha revízii na základe riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov v správnom konaní a ani preskúmaniu súdom, predstavuje totiž rozhodnutie zákonom zmocnenej authority, ktoré priamo a bezprostredne vplýva na napĺňanie účelu sledovaného výkonom trestu odňatia slobody a na nápravu odsúdeného. Záverom dodal, že pri zamietnutí žiadosti žalobcu prihliadol tak na kapacitné možnosti, ako aj na bezpečnostné dôvody, pričom bezpečnostné dôvody, ktoré podporili záporné stanovisko k žiadosti žalobcu, boli výsledkom riadneho preverovacieho procesu realizovaného žalovaným a zdokumentovaného v správe evidovanej pod č. ÚVTOS-V-7-4/19-2020, majúcej charakter utajovanej písomnosti so stupňom utajenia vyhradené. Uviedol tiež, že svoje právo na účinné právne zastúpenie môže žalobca naplniť aj v mieste, kde aktuálne vykonáva svoj trest, a to voľbou iného právneho zástupcu so sídlom v blízkosti aktuálneho miesta výkonu trestu. Žalovaný vzhľadom na všetky prezentované argumenty uzavrel, že je správna žaloba neprípustná a navrhol ju preto v zmysle § 98 ods. 1 písm. g) 13 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zamietnuť.

6. V reakcii na argumenty žalovaného popísané v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia doručil Krajskému súdu v Košiciach 17. marca 2021 a následne aj 24. marca 2021 svoje vyjadrenie

žalobca. Predostrel v ňom svoj názor o neaplikovateľnosti záverov žalovaným prezentovaného rozhodnutia najvyššieho súdu na jeho situáciu, keďže podľa jeho vyjadrenia dotknuté rozhodnutie pokrývalo situáciu odlišnú od prípadu žalobcu, keď v nej išlo o okolnosti týkajúce sa povoľovanie návštev odsúdeného. Žalobca v prospech svojich argumentov poukázal na konkrétne rozhodnutie ústavného súdu (č. k. II. ÚS 225/09-31) pokrývajúce obdobné okolnosti totožné so situáciou žalobcu, v ktorom ústavný súd judikoval, že je rozhodovanie o žiadosti odsúdeného o premiestnenie do iného ústavu na výkon trestu odňatia slobody potrebné považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy. Žalobca upozornil, že sa žalovaný s uvedeným názorom ústavného súdu nijako nevysporiadal. Žalobca poukazujúc tiež na obsah listinných podkladov priložených k svojim vyjadreniam dôvodil, že tvrdenia žalovaného o bezpečnostných rizikách u jeho osoby nezodpovedajú realite, čo podľa žalobcu potvrdzuje svojvôľu žalovaného pri posúdení jeho žiadosti o premiestnenie. V závere tiež žalobca odmietol argumentáciu žalovaného o možnostiach realizácie svojho práva na obhajobu výberom iného advokáta činného v mieste aktuálneho výkonu trestu žalobcu. Žalobca uviedol, že takýto postup odmieta vzhľadom na efektívnosť doteraz poskytovanej obhajoby.

7. Napokon na prednesené argumenty žalobcu uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozhodnutia reagoval žalovaný stanoviskom z 15. apríla 2021, ktoré Krajskému súdu v Košiciach predložil 16. apríla 2021. Žalovaný v ňom neprijal názor žalobcu o neaplikovateľnosti označeného rozhodnutia najvyššieho súdu na prípad žalobcu. Dôvodil, že tak v prípade označeného rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj v prípade žalobcu išlo o aplikáciu ustanovení zákona o výkone trestu odňatia slobody a vykonávacej vyhlášky, ktoré obe obsahujú normatívnu úpravu trestnoprávneho charakteru, nie úpravu regulujúcu oblasť verejnej správy. V nadväznosti na to poukázal žalovaný na špecifikované rozhodnutie ústavného súdu (sp. zn. I. ÚS 332/2020), ktoré vyslovuje obdobný názor, a síce že rozhodovacia činnosť Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže o premiestnení odsúdeného, to znamená rozhodovanie týkajúce sa podmienok a spôsobu výkonu trestu odňatia slobody v zmysle úpravy obsahnutej vo vyššie citovanom zákone spadá do oblasti regulovanej právom verejným, konkrétne trestným právom a preto ju nie je možné považovať za rozhodovanie orgánu verejnej správy. Žalovaný upozornil, že ide o aktuálnu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, kde rozhodnutie ústavného súdu prezentované žalobcom v prospech vlastnej argumentácie je skoršieho dáta a nerefektuje tak na neskoršie legislatívne zmeny normujúce oblasť výkonu trestu odňatia slobody. Žalovaný takisto dodal, že obsah listinných podkladov, ktoré žalobca pripojil k svojmu vyjadreniu doručenému krajskému súdu 24. marca 2021, svojou povahou slúži inému účelu a je pre oblasť posudzovania otázky bezpečnostných dôvodov v súvislosti s rozhodovaním o premiestňovaní odsúdených nepoužiteľné. Žalovaný sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že opodstatnenosť jeho žiadosti o premiestnenie má mať zásadnú oporu v potrebe zabezpečenia účinného práva žalobcu na obhajcu. Žalovaný tiež poznamenal, že žalobca má možnosť dosiahnuť opätovné preskúmanie splnenia podmienok na jeho premiestnenie prostredníctvom novej žiadosti. V závere žalovaný uzavrel argumentáciu opätovným konštatovaním, že je potrebné správnu žalobu kvalifikovať ako neprípustnú a ako takú ju podľa ust. § 98 ods. 1 písm. g) SSP odmietnuť.

8. Aj keď konanie o správnej žalobe sa začalo na Krajskom súde v Košiciach, s účinnosťou od 1.6.2023 je v zmysle znenia ust. § 10 a § 13 SSP, na konanie a rozhodnutie o nej príslušný Správny súd v Košiciach, ktorý v uvedený deň (1.6.2023) začal svoju činnosť. Ku dňu 1.6.2023 došlo k prechodu výkonu súdnictva z krajských súdov na správne sudy (okrem iných z Krajského súdu v Košiciach na Správny súd v Košiciach) vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, vrátane prerokovanej veci.

9. Vzhľadom na existenciu ust. § 493e SSP, procesný postup Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“) v tomto konaní sa musí riadiť ustanoveniami SSP v jeho znení účinnom do 30. júna 2023.

10. Podľa ust. § 2 ods. 1 a ods. 2 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

11. Podľa ust. § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

12.Podľa ust. § 18 ods. 1 SSP ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

13.Podľa ust. § 407 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, spôsob výkonu trestu odňatia slobody upravuje osobitný zákon.

14.Podľa ust. § 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody, účinného v čase vydania napadnutého stanoviska, tento zákon ustanovuje spôsob výkonu trestu odňatia slobody, práva a povinnosti odsúdených a dozor a kontrolu nad výkonom trestu.

15.Podľa ust. § 10 ods. 3 a ods. 4, veta prvá zákona o výkone trestu odňatia slobody, účinného v čase vydania napadnutého stanoviska, odsúdený sa premiestni na výkon trestu do iného ústavu tiež vtedy, ak: a) súd rozhodol, že odsúdený sa preradí do ústavu s iným stupňom stráženia, b) generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže kladne rozhodlo o návrhu riaditeľa ústavu na premiestnenie odsúdeného s cieľom prehĺbiť plnenie účelu výkonu trestu, c) generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže tak rozhodlo z iných dôvodov. Odsúdený môže podať písomnú žiadosť o premiestnenie podľa odseku 3 písm. b) riaditeľovi ústavu.

16.Podľa ust. § 8 ods. 3 a ods. 4 vykonávacej vyhlášky, účinnej v čase vydania napadnutého stanoviska, o písomnej žiadosti odsúdeného o premiestnenie do ústavu s rovnakým stupňom stráženia rozhoduje riaditeľ ústavu, do ktorého sa odsúdený žiada premiestniť. Ak žiadosť o premiestnenie bola zamietnutá, odsúdený môže opakovane požiadať o premiestnenie najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od rozhodnutia o zamietnutí žiadosti; rovnako sa postupuje, ak generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže zamietlo návrh riaditeľa ústavu podľa odseku 3.

17.Podľa ust. § 96 zákona o výkone trestu odňatia slobody, dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu (týmto osobitným predpisom je zákon o prokuratúre).

18.Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona o prokuratúre, pôsobnosť prokuratúry vykonávajú prokurátori dozorom nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu.

19.Podľa ust. § 18 ods. 1 zákona o prokuratúre, v rámci dozoru prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená, prokurátor dozerá na to, aby: a) v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, b) v zariadeniach, v ktorých je štátny príslušník tretej krajiny umiestnený na základe rozhodnutia o zaistení podľa osobitného zákona, c) v záchytných táborech, pobytových táborech, prijímacích centrách a humanitných centrách, ktoré sú azylovým zariadením, a v zariadeniach, v ktorých sa zabezpečuje prechodné ubytovanie azylových, d) v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie, zabezpečovacie opatrenie, výchovné opatrenie alebo iné opatrenie súdu, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

20.Podľa ust. § 18 ods. 3 zákona o prokuratúre, prokurátor je povinný: a) vykonávať preverky zachovávanía zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2, b) písomným príkazom ihneď prepustiť na slobodu osobu držanú v mieste uvedenom v odseku 1 alebo odseku 2 nezákonne bez rozhodnutia alebo v rozpore s rozhodnutím súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu, c) písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom, d) dozerať, aby sťažnosti a oznámenia osôb držaných v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 sa bez meškania odoslali tým orgánom alebo činiteľom, ktorým sú adresované.

21.Podľa ust. § 18 ods. 6 a ods. 7 zákona o prokuratúre, pri vykonávaní dozoru je prokurátor oprávnený: a) navštevovať miesta uvedené v odsekoch 1 a 2 v ktoromkoľvek čase, pričom má voľný prístup do všetkých ich priestorov, b) nazerať do dokladov súvisiacich s pozbavením alebo obmedzením osobnej slobody, c) hovoriť s osobami držanými v miestach uvedených v odsekoch 1 a 2 aj bez prítomnosti tretích osôb, d) preverovať, či rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 zodpovedajú zákonu a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom, e) žiadať od zamestnancov orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 potrebné vysvetlenia, predloženie spisov a rozhodnutí týkajúcich sa pozbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody osôb držaných v mieste, ktorého správu tieto orgány vykonávajú. Zamestnanci orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 sú povinní vykonať príkazy prokurátora podľa odseku 3, umožniť mu plnenie jeho povinností a uplatnenie jeho oprávnení.

23.Podľa ust. § 31 ods. 1 a ods. 2 zákona o prokuratúre, prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti.

24.Podľa ust. 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

25.Podľa ust. § 47 ods. 1 zákona o prokuratúre na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená (§ 18), je príslušný krajský prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori. Podľa § 47 ods. 2 zákona o prokuratúre miestne príslušný na vykonávanie dozoru je krajský prokurátor tej prokuratúry, v ktorej obvode má sídlo orgán vykonávajúci správu miesta uvedeného v odseku 1.

26.Správny súd je toho názoru, že rozhodovanie o premiestnení odsúdeného (do iného ústavu) podľa cit. ust. § 10 ods. 3 zákona o výkone trestu odňatia slobody, či už súdom, generálnym riaditeľstvom zboru väzenskej a justičnej stráže alebo riaditeľom príslušného ústavu, t.j. rozhodovanie týkajúce sa spôsobu výkonu trestu odňatia slobody patrí do oblasti právnej úpravy verejného práva, konkrétne trestného práva a nie je ho možné považovať za rozhodovanie orgánu verejnej správy (obdobne pozri napr. uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 332/2020 z 30.06.2020). Správny súd má za to, že toto rozhodovanie regulované príslušnými ustanoveniami zákona o výkone trestu odňatia slobody predstavuje takú formu rozhodovania, ktorého zámerom a právnym obsahom je docielenie účelu výkonu trestu odňatia slobody ako jedného z prostriedkov v rámci trestného zákonodárstva. Pri rozhodovaní o premiestňovaní odsúdeného sa postupuje podľa ustanovení zákona o výkone trestu odňatia slobody (v spojení s ustanoveniami vykonávacej vyhlášky), ktorý je jedným z prameňov trestného práva procesného, pretože vykonávacie konanie je posledným štádiom trestného konania rámcovo upraveného v štvrtej časti Trestného poriadku, ktorého je zákon o výkone trestu odňatia slobody vykonávacím predpisom. Podradenie rozhodovania o premiestnení odsúdených v rámci výkonu trestu odňatia slobody pod správne právo a jeho následné preskúmanie správnymi súdmi by z dogmatického hľadiska znamenalo nesprávnu unifikáciu dvoch odlišných právnych odvetví s odlišnými právnymi zásadami a odlišným spoločenským účelom (obdobne pozri napr. uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 715/2016, III. ÚS 631/2015).

27.Navyše z jednotlivých citovaných ustanovení zákona o prokuratúre jasne vyplýva, že dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach obmedzovania osobnej slobody jednotlivcov, či už väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody je zverený prokuratúre. Samotný ústavný súd vo svojej judikatúre potvrdil, že aj v konkrétnom prípade rozhodovania o premiestnení odsúdeného podľa ust. § 10 ods. 3 zákona o výkone trestu odňatia slobody je prokuratúra tým orgánom verejnej moci, ktorý je oprávnený preskúmať rešpektovanie práv odsúdeného a ktorý je zároveň povinný v prípade zistenia porušenia právnych predpisov zabezpečiť nápravu nezákonného stavu (pozri uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 365/2023 z 22.06.2023).

28.Ústav na výkon trestu odňatia slobody nie je možné považovať za správny orgán, ktorého legálna definícia je obsiahnutá v § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok, podľa ktorého je správnym orgánom štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Z uvedeného vyplýva záver, že napadnuté stanovisko žalovaného vydané podľa zákona o výkone trestu odňatia slobody nemožno považovať za rozhodnutie vydané v správnom konaní podliehajúce prieskumnej právomoci správnych súdov (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžo/22/2013 z 26.03.2015).

29.Pokiaľ ide o rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 225/09 z 2. júna 2009, na ktoré žalobca v správnej žalobe v prospech svojich argumentov poukazuje, správny súd uvádza, že ide o ojedinelé vybočenie z konštantnej judikatúry ústavného súdu, ktorého relevanciu konštantná rozhodovacia činnosť ústavného súdu nepotvrdila, práve naopak potvrdila závery, o ktoré sa opiera toto rozhodnutie (pozri napr. IV. ÚS 37/2010, III. ÚS 631/2015, III. ÚS 715/2016, III. ÚS 184/2017, I. ÚS 332/2020, I. ÚS 365/2023).

30.Správny súd teda dospel k záveru, že napadnuté stanovisko žalovaného bolo prijaté v rámci výlučnej právomoci žalovaného týkajúcej sa realizácie výkonu trestu odňatia slobody uloženého na základe

právnej úpravy obsiahnutej v trestných kódexoch, z tohto dôvodu nemôže byť predmetom súdneho prieskumu realizovaného podľa SSP. Vzhľadom na uvedené správny súd konanie v uvedenej veci podľa ust. § 18 ods. 1 SSP zastavil. V nadväznosti na to, po právoplatnosti tohto rozhodnutia bude vec žalobcu postúpená uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach (§ 18 ods. 1 SSP a § 47 ods. 1 a 2 zákona o prokuratúre), keďže dozor nad doržovaním zákonnosti pri realizácii výkonu trestu odňatia slobody prislúcha výlučne prokuratúre. V zmysle § 4 ods. 1 písm. b) a § 18 zákona o prokuratúre je prokuratúra oprávnená vykonávať dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody.

31.O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa ustanovenia § 170 písm. b) SSP tak, že túto náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, keďže konanie bolo zastavené.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, v lehote jedného mesiaca odo dňa jeho doručenia. Kasačná sťažnosť sa podáva na Správnom súde v Košiciach, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (ust. § 443 ods. 1 v spojení s ust. § 444 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa ust. § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1,2 Správneho súdneho poriadku). Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.